

11. SAMTAL OM SORGEPROCESSEN OCH PROCESSEN SOM GÄLLER ATT KLARA AV FÖRLUSTEN SAMT KONSEKVENSERNA AV DESSA

**Rekommendation: Samtala med den närstående om den individuella sorgeprocessen och sättet att klara av förlusten och sorgens särskilda egenskaper i anknytning till dödsorsaken.
Evidensgrad: B**

Syskon till självmordsoffer hade behov att samtala om orsakerna till självmordet och om sannolikheten för eventuellt självmord inom familjen. De vanligaste orsakerna till att syskonen sökte sig till professionellt stöd var känslan av skuld och hat.

I en intervjuundersökning¹ beskrevs orsakerna till varför syskon till den som begått självmord (n=18) sökte eller lät bli att söka professionell hjälp. Därutöver beskrevs hur nöjda de syskon som sökte professionell hjälp var med det stöd de fick och deras rekommendationer av den yrkesutbildade personalen.

Studiens kvalitet: God (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Närstående till en person som plötsligt avlidit beskrev känslor av skuld, hat, rädsla och sårbarhet. Många sörjande kunde inte hitta ord för sina känslor vilket delvis hindrade dem från att söka sig till professionellt stöd.

I en kvalitativ intervjuundersökning² beskrevs behovet av vård hos dem (n=30) som plötsligt förlorat en närstående, och huruvida de söker hjälp och får hjälp av hälso- och sjukvården om de behöver det. Orsakerna till ett plötsligt dödsfall var självmord, olycka, plötslig spädbarnsdöd eller personbrott.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Föräldrarna till ett självmordsoffer upplevde att de behövde råd om bemötande av olika sorgereaktioner. De upplevde att den skuldkänsla och skamkänsla som de hade tillägnat sig var orsaken till att de sökte sig till att omfattas av stödverksamhet.

I en undersökning³ redogjordes för hurudan hjälp föräldrar till personer under 30 år som begått självmord (n=128 deltog i enkäten och av dessa intervjuades 41) hade fått och hurudan hjälp de hade önskat att få. Därutöver beskrevs den hjälp samfund erbjud och hur denna hjälp motsvarar föräldrarnas behov av hjälp.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3e

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Närstående till offer för personbrott beskrev att personbrott hade orsakat en känsla av håglöshet, hat och ångest. Dessutom kritiserade de bristen på information hos den yrkesutbildade personalen i synnerhet om sorgens särskilda drag i fråga personbrott.

I en kvalitativ undersökning⁴ beskrevs behovet hos närstående till offer för personbrott (n=44) och hur detta behov hade bemötts på Uhrien tuki och av övriga aktörer.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Källor:

1. Pettersen R, Omerov P, Steineck G, Dyregrov A, Titelman D, Dyregrov K, et al. (2015). Suicidebereaved siblings' perception of health services. *Death Studies* 39(6), 323-331.
2. Dyregrov K, Berntsen G, Silviken A. (2014). The need for and barriers to professional help - a qualitative study of the bereaved in sámí areas. *Suicidology Online* 5(1), 47-58.
3. Dyregrov K. (2002). Assistance from local authorities versus survivors' needs for support after suicide. *Death Studies* 26(8), 647-668.
4. Malone L. (2007). Supporting people bereaved through homicide: Developing victim support's response. *Bereavement Care* 26(3), 51-53.

Rekommendation: Samtala med de närstående om eventuella följder av sorg och effekterna av förlusten i framtiden.

Evidensgrad: B

Genom att informera mödrar som förlorat sitt barn under graviditeten om sorgens effekter, minskade man rädslan för senare graviditeter och förlossningar.

I en kvalitativ undersökning¹ beskrevs hurdana erfarenheter mödrar (n=20) till barn som dött under graviditet hade om strategier som stödjer moderskapets mentala välbefinnande. Undersökningsmaterialet analyserades med hjälp av en induktiv innehållsanalys.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

En del av syskonen till självmordsoffer var rädda för självmord eller psykisk sjukdom hos sina barn. De ville få information om sannolikheten för självmord och psykisk sjukdom inom familjen och om depression som eventuellt föranleds av sorg.

I en kvalitativ undersökning² beskrevs orsakerna till varför syskon till den som begått självmord (n=18) sökte eller lät bli att söka professionell hjälp. Därutöver beskrevs hur nöjda de syskon som sökte professionell hjälp var med det stöd de fick och deras rekommendationer av de yrkespersoner som bemöter syskon till en person som begått självmord.

Studiens kvalitet: God (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Fäder som hade förlorat sitt barn behövde information om sorg, olika sätt att klara sig och effekterna av barnets död på familjen och framtiden.

I en trianguleringsundersökning³ beskrevs sorgen hos fäder som hade förlorat sitt barn, det stöd de fick och effekterna av en multiprofessionell stödintervention på fädernas sorg och möjlighet att klara förlusten efter att de hade lämnat sjukhuset. Interventionsgruppen bestod av 62 fäder och kontrollgruppen av 41 fäder. Effekterna av stödinterventionen utvärderades utifrån skillnaderna mellan fädernas sorgereaktioner (HGRC).

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 2c

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Källor:

1. Allahdadian M, Irajpour A, Kazemi A, Kheirabadi G. (2016). Strategy for mental health improvement of Iranian stillborn mothers from their perspective: A qualitative study. *Iranian Red Crescent medical journal* 2016;18(1).1–7
2. Pettersen R, Omerov P, Steineck G, Dyregrov A, Titelman D, Dyregrov K, et al. (2015). Suicidebereaved siblings' perception of health services. *Death Studies* 39(6), 323-331.
3. Aho AL. (2010). Isän suru lapsen kuoleman jälkeen. Tuki-interventio ja sen arviointi. Tampere: Tampere University Press. (på finska)